

Guía Docente				
Datos Identificativos				2021/22
Asignatura (*)	Cirurxía Podolóxica 1	Código	750G02128	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	García De Castro, Ricardo	Correo electrónico	ricardo.garcia.decastro@udc.es	
Profesorado	García De Castro, Ricardo Lopez Lopez, Luis	Correo electrónico	ricardo.garcia.decastro@udc.es luis.lopezl@udc.es	
Web	campusvirtual.udc.gal/			
Descrición xeral	<p>A materia de Cirurxía I é unha materia fundamental no plan de estudos de Grao en Podoloxía que combina ao longo do primeiro cuatrimestre unha interrelación entre o bloque teórico e o bloque práctico. Esta sistemática permite ao alumno ir asimilando e madurando os coñecementos adquiridos.</p> <p>Deste forma, un dos propósitos fundamentais da materia é situar ao alumno/a en o marco conceptual das técnicas de cirurxía do pé e as súas indicacións, desde a selección de pacientes ata o desenvolvemento das técnicas anestésicas capacitando ademais ao alumno/a para a súa aplicación na práctica clínica. Instruír ao alumno/a en a metodoloxía que lle permita establecer un diagnóstico e prognóstico certos e recoñecer ou prever a aparición de complicacións.</p> <p>Capacitar ao alumno/a para a aplicación de tratamentos podolóxicos preventivos e/ou curativos aplicando as técnicas propias en cirurxía do pé</p> <p>Desde o punto de vista práctico, coñecemento de materiais e técnicas de cirurxía do pé desenvolvendo a habilidade cirúrxica básica na extirpación e sutura de lesións e o uso de anestésicos locais e bloqueos.</p> <p>OBXECTIVOS ESPECIFICOS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Introducir ao alumno na análise e valoración do protocolo preoperatorio utilizado na Clínica Universitaria de Podoloxía. 2.Capacitar ao alumno na análise, valoración e aplicación das técnicas cirúrxicas de cirurxía ungueal explicadas no bloque teórico 3.Capacitar ao alumno na análise, valoración e aplicación das técnicas cirúrxicas de partes brandas explicadas no bloque teórico. 4.Capacitar ao alumno na análise, valoración e aplicación das técnicas cirúrxicas de cirurxía ósea e articular do pé explicadas no bloque teórico. 5.Capacitar ao alumno para a aplicación dos anestésicos locais e os bloqueos necesarios para a extirpación e sutura de lesións a nivel da extremidade inferior. 6.Capacitar ao alumno na análise e valoración dos diferentes materiais e fármacos empregados na práctica da cirurxía podolóxica.			

Plan de continxencia	<p>Modificacións nos contidos Non se realizan cambios nos contidos da materia. 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen: Sesión maxistral, Seminario, prácticas de laboratorio, traballos tutelados, Proba mixta *Metodoloxías docentes que se modifican A Sesión maxistras e os Seminarios, para aqueles alumnos que por motivos de corentena ou confinamento non poidan acudir presencialmente (que deberán de acreditar adecuadamente a través do campus virtual da materia e comunicándoo o mesmo día ao docente da materia por correo electrónico), farase de forma telemática, si é posible participando en directo telemáticamente na sesión do TEAMS da Materia. Nas prácticas de laboratorio no caso de non poder realizarse nas datas asignadas a cada grupo por illamento dun ou varios alumnos (debidamente acreditado), en primeira opción recuperaranse intercambiando as datas de todos o grupo co seguinte grupo que lle correspondería a práctica, si isto xa non fose posible ou non puidese realizarse pola situación epidemiolóxica e as restricións asociada, recuperaríanse en canto cando as condicións sanitarias permítano en datas acordadas polo docente. Nos traballos tutelados no caso de que a participación no desenvolvemento, exposición e defensa dos traballos non poida facerse presencialmente na aula, valorarase pola asistencia e a participación nas reunións do grupo dentro do *TEAMS da materia. Só no caso dun confinamento total colectivo o exame (proba mixta) farase a través do propio campus virtual da materia de forma telemática, na que cada alumno estará conectado simultaneamente a través de *TEAMS mediante a pantalla e a cámara do seu propio teléfono móbil, que deberá de estar activa durante todo o proceso e mostrando todo o espazo de traballo. 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado: Correo electrónico: De uso para facer consultas e resolver dúbidas. *Moodle: Empregarase como *repositorio do material documental e para a realización de tarefas e actividades para o seguimento da materia. 4. Modificacións na avaliación Non se realizan cambios na avaliación da materia *Observacións de avaliación: As diferentes actividades de avaliación continuada en caso de restricións á *presencialidade, efectuaranse de maneira non presencial, mediante a plataforma *Moodle e con soporte en directo, mediante *Teams. As probas de avaliación correspondentes ás convocatorias oficiais, realizaranse de maneira presencial. 5. Modificacións da bibliografía ou *webgrafía: Disporán de todos os materiais de traballo da maneira dixitalizada en *Moodle. ? Engádense enlaces web na plataforma *Moodle, como bibliografía complementaria a algún contido impartido de maneira non presencial, ao que terá acceso todo o alumnado.</p>
-----------------------------	---

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer o emprego do instrumental en cirurxía.	A117 A126	B30	C14
Coñecer e aplicar os protocolos diagnósticos en cirurxía de partes brandas do pé.	A121 A122 A123	B31 B36 B37	C16
Coñecer e diagnosticar a patoloxía de partes brandas do pé con indicación cirúrxica.	A122 A126	B36	C11 C16
Coñecer e aplicar procedementos técnicos e habilidades en cirurxía podolóxica de partes brandas.	A122 A126	B36	C11 C16
Valorar e aplicar o protocolo preoperatorio.	A121 A123 A125	B25 B29 B36	C9 C11 C16 C17
Coñecer e utilizar a farmacoloxía pre e post cirúrxica. Coñecer e utilizar os tipos de anestesia en podoloxía e técnicas de aplicación.	A124 A125 A126	B28 B29 B30	

Aplicar as técnicas de suturas e disección.	A117 A126 A129 A130	B29	C15
Coñecer e obter habilidades na aplicación das técnicas de cirurxía ungueal e de cirurxía podolóxica de partes brandas do pé.	A117 A126 A130		
Coñecer e empregar as técnicas de exploración, diagnóstico e tratamentos dos tumores de partes brandas no pé.	A122 A126	B30	
Coñecer e saber tratar as complicacións e efectos secundarios derivados da aplicación das técnicas de cirurxía podolóxica.	A128 A130	B24 B26 B31 B39	

Contidos	
Temas	Subtemas
UNIDAD 1 . - INTRODUCCIÓN A CIRUXÍA PODOLOXICA.	<p>Tema 1: Criterios de selección de pacientes e clasificación ASA.</p> <p>Tema 2: Criterios de cirurxía maior ambulatoria (CMA) e curta estancia</p> <p>Tema 3: Profilaxe tromboembólica, antibiótica e da endocarditis bacteriana en cirurxía. Factores de risco indicacións e tipos.</p> <p>Tema 4: O intraoperatorio: disección cirúrxica. Complicacións xerais intraoperatorias na cirurxía do pé. Sincope vagal, hemorraxia, toxicidade por fármacos, reaccións alérxicas e anafilaxia.</p> <p>Tema 5: Coidados postquirúrgicos. O postoperatorio inmediato e seguimento postoperatorio.</p> <p>tema 6: Complicacións locais da ferida cirúrxica. Complicacións xerais: Trombosis venosa profunda e TEP. Lesión por torniquete</p>
UNIDAD 2.- O PREOPERATORIO.	<p>Tema 7: Historia clínica, protocolo preoperatorio e consentimento informado.</p> <p>Tema 8: Avaliación cirúrxica preoperatoria.</p> <p>Tema 9: Farmacoloxía pre e post cirúrxica.</p> <p>Tema 10: Lavado de mans cirúrxico. Aseptización. Colocación de vestiario estéril.</p> <p>Tema 11: Lavado prequirúrgico do pé e preparación do campo cirúrxico.</p> <p>Equipamento cirúrxico e instrumentación. Monitoraxe e signos vitais.</p> <p>Tema 12: Hemostasia. Concepto. Tipos. Técnicas e complicacións.</p>
UNIDAD 3.- SUTURAS PROCEDIMIENTOS Y TÉCNICAS.	<p>Tema 13: Suturas y drenajes. Concepto. Clasificación. Cualidades de la sutura ideal.</p> <p>Tema 14: Material de sutura. Características de hilo y agujas. Tipos, indicaciones, contraindicaciones, técnicas de sutura y complicaciones.</p> <p>Ligaduras en pequeños y grandes vasos.</p>
UNIDAD 4.- ANESTESIA E INFILTRACIONES.	<p>Tema 15: Descripción, características y mecanismo de acción de los anestésicos locales empleados en cirugía del pie. Composición química.</p> <p>Tema 16: Técnicas anestésicas en cirugía del pie.</p> <p>Tema 17: Complicaciones de la anestesia. Contraindicaciones y Dosis seguras.</p> <p>Tema 18: Reacciones alérgicas.</p> <p>Tema 19: Corticoterapia. Otras infiltraciones terapéuticas.</p>

<p>UNIDAD 5.- TÉCNICAS DE CIRUXÍA UNGUEAL E DE PARTES BLANDAS.</p>	<p>Tema 20: Introducción ás técnicas cirúrxicas ungueales. Tema 21: Clasificación dos procedementos. Tema 22: Correccións de tecido brando e plastias ungueales. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 23: Técnicas de avulsión da lamina ungueal. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 24: Matriceptomias parciais convencionais con afectación ungueal. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 25: Matriceptomias parciais convencionais con afectación ungueal e de partes brandas. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 26: Matriceptomias químicas. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 27: Matriceptomias totais convencionais. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións.</p>
<p>UNIDAD 6.- PATOLOXÍA DEL PIE CON INDICACIÓN QUIRÚRXICA.</p>	<p>Tema 28: Cirugía de salvamento. Criterios y técnicas de revascularización. Drenajes. Tema 29: Pie diabético. Diagnóstico diferencial de las úlceras del pie. Diabéticas Vs vasculares Tema 30: Osteoartritis séptica. tema 31: Amputaciones, Determinación del nivel de amputación. Zamputación digital . Amputación transmetatarsiana y amputación de Syme. Tema 32: Complicaciones de las amputaciones. Tema 33: Transtornos vasoespásticos. Síndrome de Raynaud. Acrocianosis. Livedo reticularis. Eritromelalgia. Enfermedad de Buerger. Tema 34: Cirugía mínimamente invasiva. definición e indicaciones. Tema 35: artroscopia tobillo y pie Tema 36: Afecciones de los nervios del pie. neuroma de Morton. Concepto, técnicas quirúrgicas y complicaciones. Tema 37: Síndrome del tunel tarsiano. Tema 38: Síndrome doloroso del 2º espacio interdigital. Tema 39: Traumatismos nerviosos.</p>
<p>UNIDAD 7.- TUMORES NO PÉ.</p>	<p>Tema 40: Técnicas de exploración, diagnóstico e tratamento da patoloxía tumoral. Angiomas. Tumor Glómico. Tumor de Koënen. Verrugas plantares. Tema 41: Bioloxía e indicacións dos enxertos. Tema 42: Clasificación dos colgajos. Indicacións, abordaxe cirúrxica, técnicas e factores de viabilidade.</p>

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A117 A121 A122 A123 A124 A125 A126 A128 A129 A130 B28 C17	20	42	62
Obradoiro	B24 B25 B26 B28 B30 C9 C14	12	7	19
Prácticas de laboratorio	B28 B29 B30 B31 B39	9	1	10

Traballos tutelados	B36 B37 C11 C15 C16	3	20	23
Proba mixta	A117 A121 A122 A123 A124 A125 A126 A128 A129 A130 B24 B28 B30	2	31	33
Atención personalizada		3	0	3
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	As clases teóricas desenvolveranse seguindo a metodoloxía de clases expositivas participativas e o estudo e análise de artigos científicos relacionados coa materia que serán entregados polo profesor en combinación con sesións clínicas sobre casos reais segundo horario aprobado en Xunta de Centro utilizándose para o seu desenvolvemento medios audio visuais como presentacións e vídeos didácticos.
Obradoiro	Realización de traballos en grupo

Prácticas de laboratorio	<p>Terán lugar dirante o primeiro cuadrimestre no laboratorio que para ese efecto dispón na planta baixa da Facultade de Enfermería e Podoloxía. Estas prácticas comprenden a simulación sobre modelo animal de técnicas propias de cirurxía do pé. Será obrigatoria a asistencia ao 100% destas prácticas para todo o alumnado matriculado nesta materia.</p> <p>OBXECTIVOS DAS PRÁCTICAS DE LABORATORIO</p> <p>Que o alumno sexa capaz de identificar e realizar correctamente as competencias propias o protocolo cirúrxico.</p> <p>MATERIAL NECESARIO PARA AS PRÁCTICAS</p> <p>Para o correcto desenvolvemento da práctica tanto de laboratorio como clínicas será requisito imprescindible que o alumno acuda ás mesmas portando pixama ou bata branca, *zuecos brancos e o material/instrumental especificado para cada práctica.</p> <p>PRÁCTICAS CLÍNICAS</p> <p>As prácticas clínicas da materia de Cirurxía 1 desenvólvense durante o primeiro cuadrimestre nos quirófanos da Clínica Universitaria de Podoloxía situada na planta baixa do Hospital Básico da Defensa e consisten na realización de intervencións cirúrxicas *ambulatorias dos pacientes que acoden ou son derivados ao servizo de Cirurxía *Podologica da Clínica Universitaria de Podoloxía. Nalgunha ocasión poderán combinarse con sesións clínicas que en calquera caso realizaranse dentro do horario da práctica clínica e servirán de reforzo ao alumno na asimilación dos conceptos teóricos levados á práctica. Ao comezo do curso académico todos os alumnos matriculados na materia deberán entregar unha ficha de identificación debidamente cubertas con fotografía tamaño carné aos respectivos profesores da materia. Unha vez constituídos e publicados os grupos de prácticas non se permiten cambios.</p> <p>É obrigatoria a asistencia á totalidade das prácticas para o alumno matriculado na materia. O control da asistencia realizarase mediante a firma do alumno no momento de incorporarse cada día ás prácticas e será imprescindible para poder ser cualificado ao finalizar o curso. A ausencia ás prácticas clínicas sen xustificación algunha significará automaticamente o suspenso na avaliación valorándose cun ?non presentado? a cualificación final.</p> <p>De producirse algunha das seguintes causas debidamente xustificada, enfermidade ou lesión que *incapacite para a realización da práctica clínica, falecemento dalgún familiar de ata segundo grao, citación xudicial que coincida coa data da práctica ou asistencia a actividades de representación de alumnos, o alumno/a terá dereito e a obriga de recuperar a práctica clínica durante o curso académico previo consenso co profesor responsable de dita práctica a condición de que as prácticas a recuperar non excedan do 10% do total, nese caso suporá o suspenso na avaliación valorándose cun ?non presentado? a cualificación final. Os xustificantes de ausencia á práctica clínica entregaranse ao profesor responsable da materia.</p> <p>OBXECTIVOS DAS PRÁCTICAS</p> <p>Que o alumno/a sexa capaz de aplicar o protocolo cirúrxico da Clínica Universitaria de Podoloxía da Universidade da Coruña. Que o alumno/a observe e aprenda a metodoloxía de cada técnica cirúrxica realizada in situ por cada profesor da materia.</p>
Traballos tutelados	Valorarase o uso de bibliografía adecuada, a redacción e a exposición oral do mesmo.
Proba mixta	<p>Os contidos teóricos serán avaliados cun exame final que constará de dous partes (unha por cada profesor da materia) sendo necesario aprobar ambas as partes para superar o módulo teórico, excepcionalmente poderá superarse facer media entre as dúas partes a partir do 4,0 nunha das partes.</p> <p>O exame poderá combinar preguntas tipo test con preguntas curtas a desenvolver incluíndo imaxes e simulacións de casos clínicos reais.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proba mixta Prácticas de laboratorio Sesión maxistral	A atención personalizada que se describe en relación a estas metodoloxías concíbese como momentos de traballo presencial co profesor que implican unha participación e reforzo da relación profesor alumno.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A117 A121 A122 A123 A124 A125 A126 A128 A129 A130 B24 B28 B30	Os contidos teóricos serán avaliados cun exame final que constará de dous partes (unha por cada profesor da materia) sendo necesario aprobar ambas as partes para superar o módulo teórico, excepcionalmente poderá superarse facer media entre as dúas partes a partir do 4,0 nunha das partes. O exame poderá combinar preguntas tipo test con preguntas curtas a desenvolver incluíndo imaxes e simulacións de casos clínicos reais.	70
Traballos tutelados	B36 B37 C11 C15 C16	Valorarase o uso de bibliografía adecuada, a redacción e a exposición oral do mesmo.	10

Prácticas de laboratorio	B28 B29 B30 B31 B39	<p>Valorarase en función da asistencia, actitude e participación na práctica.</p> <p>AVALIACIÓN DO MÓDULO PRÁCTICO.</p> <p>Durante as prácticas de laboratorio e clínicas realizaranse controis de asistencia sendo necesario asistir ao 100% delas para poder ser avaliados e optar á cualificación de aprobado en ambas as oportunidades.</p> <p>Na súa realización teranse en conta as actitudes e aptitudes demostradas polo alumno en base aos seguintes criterios:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicación gradual á práctica dos coñecementos adquiridos na teoría. - Destreza e habilidade na execución das técnicas explicadas. - Cumprimento das normas xerais de prácticas establecidas para o efecto e incluídas na guía do estudante. - Grao de interese e participación do alumno. <p>*DINAMICA DAS PRÁCTICAS</p> <p>O grupo de alumnos que agarraches á práctica clínica deberá traballar de forma organizada e en equipo respectando en todo momento a normativa de práctica clínica e as instrucións dadas polo profesorado da materia, quen serán os encargados de distribuír as diferentes tarefas:</p> <p>Alumno que agarraches na intervención cirúrxica: seguirá en todo momento as instrucións do profesorado da materia e ao finalizar esta acompañará ao paciente ata o servizo de Admisión onde o persoal encargado proporcionará a correspondente cita para o seguimento postoperatorio.</p> <p>Alumno encargado de aplicar a anestesia local: xunto co profesorado da práctica clínica realizará a técnica *anestésica correspondente.</p> <p>Alumno encargado da *instrumentación: preparará o material necesario para a intervención ademais de asistir no *enguantado e vestimenta estéril do alumno asistente na intervención.</p> <p>Alumno responsable da documentación clínica cirúrxica: deberá revisar a historia clínica cirúrxica antes da intervención comprobando que o paciente achega todas as probas *preoperatorias necesarias así como o consentimento informado. Así mesmo encargarase de cubrir a folla de quirófano a medida que se desenvolve a intervención.</p> <p>Chegados a este punto, é importante lembrar que a historia clínica constitúe un documento confidencial de importancia non só asistencial senón tamén legal, polo que toda actuación realizada sobre o paciente deberá quedar reflectida nela así como o nome (de forma clara e lexible) de todos os alumnos que tomen parte na intervención e asinado todo iso polo profesor responsable da práctica.</p> <p>O alumno deberá realizar e superar un exame final práctico. Este exame práctico será realizado en horario de práctica clínica segundo calendario académico aprobado en Xunta de Centro. O mesmo día da súa realización facilitarase toda a información relativa á normativa de cualificación do mesmo.</p>	10
--------------------------	------------------------	--	----

Sesión maxistral	A117 A121 A122 A123 A124 A125 A126 A128 A129 A130 B28 C17	Este apartado representa un 10% de la calificación de la materia. Para alcanzar dicha puntuación, el alumno deberá acudir regularmente a dicha sesión y participar en todos y cada una de los seminarios, así como realizar todas las actividades propuestas.	10
------------------	--	--	----

Observacións avaliación

Para superar a materia é necesario: superar o exame cunha cualificación de aprobado e asistir á totalidade das prácticas e superar a proba práctica. En caso de non superar o exame, a cualificación da materia será a nota obtida no exame e non será posible facer media co resto de apartados de avaliación.

A cualificación

final do alumno quedará fixada de forma numérica entre 0 e 10, sendo o 5 a nota mínima para aprobar.

Aqueles alumnos que

obteñan unha nota superior a 9 poderán optar á matrícula de honra, a cal se realizará a proposta dos docentes da materia en función das cualificacións obtidas e a participación na aula.

A cualificación de non presentado: outorgarase

a aqueles alumnos que non realizasen a totalidade das prácticas independentemente da súa participación no resto de actividades, incluída a proba mixta.

2ª Oportunidade: os

criterios de avaliación serán os mesmos criterios que na primeira oportunidade.

2ª e posteriores matrículas: O alumno que cursase a materia un ano e non supere a materia, gardaráselle as notas das partes superadas tendo que repetir as partes non superadas e o exame.

NOTA: Os ALUMNOS

CON MATRICULA PARCIAL PODERÁN OPTAR A PRESENTAR EN MODALIDADE NON PRESENCIAL/ONLINE Os TRABALLOS QUE SE REALICEN NA aula.

Os alumnos con

Dispensa Académica poderán

solicitar elixir o día de prácticas en con o grupo #de acordo con o docente. Os traballos realizaranse de forma individual, realizando traballos adicionais que substitúan a asistencia ás clases maxistras.

Para a oportunidade

*extrahordinaria de decembro o alumno poderá solicitar elixir o día de prácticas en con o grupo #de acordo con o docente. Os traballos realizaranse de forma individual, realizando traballos adicionais que substitúan a asistencia ás clases maxistras.

Bibliografía básica	<p>Alethea VM Foster. Podiatric assesment and management of the diabetic foot. Churchill Livingstone Elsevier Isbn 0-443-100437. Alonso Peña D. Atlas de dermatología del pie. Edita Panamericana. Isbn 978-84-9835-062-3. Aragón Sánchez FJ, Lázaro Martínez JL. Atlas de manejo práctico del pie diabético. ISBN 84-609-2565-X. Impreso en CPG, 2004. Banks A; McGlamry?s comprehensive textbook and ankle surgery; 3ª ed; Philadelphia, Lippincott Williams & Wilkins, cop 2001. Butterworth R, Dockery G L; Atlas a color y texto de cirugía del antepie; London: Mosby-Wolfe Publishing, 1992. Christman R; Foot and ankle radiology; St. Louis (Mo): Churchill Livingstone, 2003. Duvries, H., Inman, V. Cirugía del pie, Ed. Médica Panamericana S.A., 1987, Buenos Aires García Carmona, F.J. Tratamiento quirúrgico de la onicocriptosis. Madrid. Ed. Aula Médica, 2003. Gould, J S; The foot book; Baltimore.: Williams & Wilkins, cop 1988. Hetherington V; Hallux valgus and forefoot surgery; New York, etc: Churchill Livingstone, 1994. Izquierdo Cases J O. Podología quirúrgica, Barcelona: Masson, 2006 Jay R; Current therapy in Podiatric medicine; Philadelphia: B.C. Decker, Inc, 1989. Levy L, Hamilton V; Principles and practice of podiatric medicine; New York, etc: Churchill Livingstone, 1990. Martínez Nova. Podología, Atlas de cirugía ungueal. Ed. Panamericana. Madrid, 2006. Marín Arguedas M. Documento del consentimiento informado. Revista española de podología, 2002; XIII (2): 81-83. Mercado, OA; Atlas de Cirugía del pie; Illinois: Carolando Press, 1995. Myerson, MS; Foot and ankle disorders; Philadelphia: Saunders, cop 2000. Núñez-Samper, M; Biomecánica y cirugía del pie; Barcelona: Masson, DL 1997. Scurran, BL; Foot and ankle trauma; 2º ed; New York-Madrid etc.: Churchill Livingstone, cop 1996. Thomson, T; Assisting at podiatric surgery: a guide for podiatric students and podiatric theatre assistants; Edinburgh: Churchill Livingstone, 2002. Turner Warren A, Merriman Linda M. Clinical skills in treating the foot. Churchill Livingstone 2ª edic. Isbn 0-443-07113-6. Viadé Juliá J. Pie diabético: guía práctica para la prevención, evaluación y tratamiento. Edita Panamericana. Isbn 84-9835-058-1. Yale I. Podiatric medicine; 2º ed; Baltimore, etc: Williams & Wilkins, cop. 1980.</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía específica do membro inferior/750G02104
 Microbioloxía e parasitoloxía /750G02107
 Quiropodoloxía 1/750G02125
 Quiropodoloxía 2/750G02126
 Conceptos Xerais de Cirurxía/750G02127

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Cirurxía Podolóxica 2/750G02129
 Prácticum II/750G02135
 Prácticum III/750G02136

Observacións

ADAPTACIÓN DA PRESENCIALIDADE Á SITUACIÓN EPIDEMIOLÓXICA: Todas as actividades presenciais realizaranse con asentos *preasignados, con máscara, ventilación, non permitindo o consumo de alimentos e bebidas e asegurando que se cumpran as medidas de prevención e hixiene do centro establecidas e publicadas en: <https://udc.es/gl/fep/coronavirus/>. No caso de que o grupo de docencia chegue a superar as indicacións do aforo da aula estableceranse grupos rotativos de docencia *híbrida, onde os estudantes que non caiban na aula seguirán esa semana a docencia de forma telemática e á seguinte de forma presencial, sendo outro grupo o que a realice de forma telemática, segundo planificación establecida polo docente da materia.

OBXECTIVOS DE DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE: Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sostible e cumprir co obxectivo da acción número 5: "Docencia e investigación saudable e sostible ambiental e social" do "Plan de Acción Green Campus Ferrol". A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia realizarase a través de *Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos, no caso de realizarse en papel: non se empregarán plásticos, realizaranse impresións a dobre cara, empregarase papel reciclado e evitarse a impresión de borradores. Débesse facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural tendo en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria.

PLAXIO: Na realización dos traballos da materia, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través de internet, sen indicación expresa da súa orixe e, si é o caso, o permiso do seu autor/a, será cualificado con suspenso (0,0) na actividade. Todo iso sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías